20 Οκτωβρίου 2019

Νεωκόρος κατά… Χρυσόστομου

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη

Πιο σωστός τίτλος θα ήταν αν γράφαμε: «Το θέαμα δυνατότερο από το άκουσμα. Τί ακριβώς συνέβη; Πάντως; Όχι ότι ο νεωκόρος στράφηκε εναντίον του άγιου Ιωάννη. Κι όμως κάτι τέτοιο σχεδόν έγινε, χωρίς, βέβαια, να έχει ο νεωκόρος τέτοια πρόθεση. Βρισκόμαστε στην Αντιόχεια, όταν ο ιερός Πατέρας σε απογευματινά κηρύγματα εξηγούσε το βιβλίο της Γενέσεως. Ο κόσμος ήταν πάντα απορροφημένος στα λόγια του. Κάποτε ο λόγος παρατεινόταν περισσότερο από το συνηθισμένο. Κάτι τέτοιο συνέβη κι εκείνο το απόγευμα. Είχε αρχίσει να σκοτεινιάζει. Τι πιό σωστό για τον καλό νεωκόρο από το να ανάψει τους λύχνους, για να βλέπουν οι ακροατές τον ιεροκήρυκα και συγχρόνως να έχουν τη δυνατότητα οι στενογράφοι να καταγράφουν τα λεγόμενα του.

Λοιπόν, «αμ’ έπος αμ’ έργον». ο νεωκόρος πήρε το μακρύ του κοντάρι, στερέωσε επάνω του ένα αναμμένο κερί κι άρχισε να ανάβει τον ένα λύχνο ύστερα από τον άλλο. Όσο κι αν έκανε τη δουλειά του με προσοχή και διακριτικότητα, δεν έπαυε να αποτελεί έναν κινούμενο στόχο... θεάματος. Φαίνεται ότι το ακροατήριο του Χρυσοστόμου, ή τουλάχιστον ένα μέρος απ’ αυτό, άρχισε να παρακολουθεί τον νεωκόρο, με αποτέλεσμα να χαλαρώσει την προσοχή του στον ομιλητή.

Ο Χρυσόστομος διαπίστωσε τον περισπασμό των ακροατών του εξαιτίας του νεωκόρου. Σταματάει λοιπόν απότομα την ομιλία του και με δυνατότερη φωνή λέει:

«Ξυπνήστε, δείχτε ενδιαφέρον! Ερμηνεύω για χάρη σας τις Γραφές και σεις στρέψατε άλλου το βλέμμα και παρακολουθείτε τον νεωκόρο που ανάβει τα λυχνάρια. Τόση πια αδιαφορία; Παρατήσατε έμενα και προσέχετε αυτόν. Κι εγώ φωτιά ανάβω, αυτήν που ξεπετιέται απ' τις Γραφές· πάνω στη γλώσσα μου καίει το κερί της διδασκαλίας. Αυτό το φώς είναι πιό σημαντικό από κείνο· δεν ανάβουμε εδώ λαδωμένα φυτίλια, όπως εκείνος, αλλά φωτίζουμε ψυχές που καρπίζουν μες στην ευσέβεια με το πνεύμα της μαθητείας. Κάποτε κι ο Παύλος μιλούσε σ' ένα υπερώο. Βέβαια, ας μη νομίσει κανείς πως συγκρίνω τον εαυτό μου με τον Παύλο· δεν παραφρόνησα· αν το λέω αυτό, το κάνω για να μάθετε πόσο ενδιαφέρον αξίζει να δείχνετε στην ακρόαση του κηρύγματος. Κάποτε, λοιπόν, μιλούσε ο Παύλος στο υπερώο και σκοτείνιασε, όπως καλή ώρα και τώρα, και τα λυχνάρια έκαιγαν· στο μεταξύ ο Εύτυχος (Πράξ. 20,9) έπεσε από το παράθυρο και η πτώση του καθόλου δεν διέλυσε τη συγκέντρωση· ο θάνατος του συντρόφου καθόλου δεν ξεσήκωσε αυτούς που παρακολουθούσαν· τόσο ήταν προσηλωμένοι στην ακρόαση του λόγου του Θεού, ώστε ούτε το πήραν είδηση πως έπεσε ο άλλος. Αντίθετα σεις, ενώ τίποτε ασυνήθιστο ή παράδοξο δεν είδατε, παρά μόνο έναν άνθρωπο να εκτελεί τα πεζά του καθήκοντα, στραφήκατε να τον παρακολουθήσετε. Πώς να δείξει κανείς κατανόηση στο ολίσθημα σας; Όμως, φίλοι μου, μη θεωρήσετε υπερβολική και σχολαστική την επιτίμηση, δεν σας μαλώνω με εχθρότητα, αλλά από διάθεση να σας βοηθήσω. «Αξιοπιστότερα γάρ τραύματα φίλων, ή εκούσια φιλήματα έχθρων». Στρέψτε, λοιπόν, σας παρακαλώ κατά 'δω την προσοχή σας και ξεχάστε εκείνη τη φωτιά, προσέχοντας το φώς των θείων Γραφών».

Είναι πάντως εντυπωσιακό το γεγονός, πόσο πιό δυνατό είναι το θέαμα από το ακρόαμα, παρ' όλο μάλιστα που από τη μια μεριά μιλάει ο Χρυσόστομος και από την άλλη γίνεται μια πράξη ρουτίνας. Εμείς πάντως ευχαριστούμε τους στενογράφους, που δεν παρασύρθηκα από τον νεωκόρο, αλλά με ευσυνειδησία κατέγραφαν τα λόγια του αγ. Ιωάννη, καθώς και τα όσα είπε στην παρένθεση του λόγου. Τους ευχαριστούμε, γιατί μας διαφύλαξαν ένα μικρό περιστατικό, που μας βοηθάει να νιώσουμε με έναν άλλο τρόπο την τότε εποχή και τους ανθρώπους της.

Πηγή: *Ηλία Α. Βουλγαράκη, Στιγμιότυπα από την εποχή των Πατέρων, Εκδ. Αρμός, σελ. 76.*